

Branislav MICHALKA - NEOMARXISMUS V TEORII A PRAXI

Psát o neomarxismu znamená dotknout se jevu, jenž může být nazván podzemním působením idejí.

Dnešní společnost, která praktikuje a upřednostňuje efemérnost v myšlení, si jenom těžko připustí, že něco, z jejího pohledu tak odtažitého, jako jsou abstraktní ideje, by mohlo ovlivňovat každodenní život nejen v době, kdy konkrétní idea vzniká, nýbrž po desetiletích, staletích či dokonce tisíciletích. Tzv. smysl pro realitu, který se dnes dostal všude ke slovu a je mu s radostí nasloucháno, mluví spíš o tom, že pod tenoučným pláštíkem nějakého nezuživého a krátkodechého duchovna, bobtnají ty pravé světodějinné síly: základní lidské potřeby jako nasycení hladu, pohlavního pudu, touhy vlastnit a ovládat. Ty jsou motorem lidského konání, přičemž věci metafyzické jsou brány, a to i mezi lidmi zakládajícími si na své „duchovnosti“, jako nadstavba toho, co je nutné, jako ornament, který může, ale i nemusí být. Svět, ve kterém dnes žijeme, má tedy sklon přehlížet aktuální moc idejí.

Dokonce i nepřátelství mezi idejemi, jejichž přímo hmatatelný boj nelze přehlédnout, se snaží svět bagatelizovat a převádí očekávaný smír na bázi oné všezahrnující elementárnosti v duchu vět: vždyť jsme všichni lidé, stejně jíme, stejně se rodíme, milujeme a umíráme.

Tedy to podstatné, co nás sjednocuje, to jsou ony tzv. antropologické konstanty, a nepodstatné duchovní „serepetičky“ nám to kazí. Zbavme se jich, říká svět, vždyť to není tak těžké, a budeme žít jako v ráji. Ideje jsou brány jako slabý, i když dotěrný hmyz, který se dá odehnat mávnutím ruky. Skutečnost je však naprosto jiná. Ideje nejenom že mají moc a nejenom že, obrazně řečeno, „žijí svůj život“ nezávislý na lidských přáních, ale ony ovlivňují chod lidské společnosti, diktují společenský život do detailů, přičemž se dokážou ukrývat, přezimovat a v poloze spánku čekat, kdy se dostanou ke slovu. Následkem toho není kulturní a společenská situace ve světě jen projevem aktuálního lidského chtění, ale převážně dědictvím a naplněním. Semínka stará desetiletí, staletí i tisíciletí se derou na povrch, až vydají své plody. Lidé, kteří se nezajímají o minulost, jsou pak překvapeni, když jim tato zeleň počne bujet pod nohama. Když přišel teoretický socialismus v devatenáctém století s ideou společných manželek a dětí, lidé byli zděšeni. Ale kdyby se začetli do Platóna, tak by seznali, že tato více než dva tisíce let stará a teoreticky již tehdy důkladně propracovaná idea jenom dřímala ve starých foliantech, tváříc se nevině jako odumřelá fosilie pod nánosy křesťanství. Lidé se však začínají zajímat o pohromy teprve tehdy, když se z roviny metafyzické přesunou do roviny fyzické.

Také náš současný život je ovládán idejemi, které skrytě a nenápadně pronikají do nejjemnějších drapérií našeho bytí a infikují svými zhoubnými bakteriemi organismus společnosti. Tato nákaza se ráda halí do šatů z ctnostných a sentimentální humanitou protkávaných pojmů. Pod povrchem této hory bludů se kupí vrstva za vrstvou staletých sedimentů. Bylo by nad možností této práce odkrýt všechny vrstvy herezí, které tvoří piedestal pro současný vrchol. Zaměřme se toliko na vrstvu, která se ještě pořád tváří jako neškodná akademická inovace myšlení a přitom se již stala směrodatnou a vedoucí ideologií současné společnosti. Tento průzračný tubus zakrývající temné hlubiny, do kteréhož je srolována a jímž je neomylně těsně pod povrchem formována nejnovější doba, bývá povšechně nazýváno neomarxismem. Naše evropská kultura a skrze ni i světová se v současnosti stala obětí pomalé infiltrace všech svých ochablých částí neomarxistickou aneb také novolevicovou filosofií. Staleté instituce rodiny, státu, obce, Církve, armády již předtím oslabené sérií revolucí jsou definitivně doráženy a ničeny pozvolným metafyzickým jedem namíchaným z idejí. Když je nám v médiích, jakož i v běžném životě, doporučováno či vnucováno žít podle norem neomarxismu, nikdy se nedovíme, že se jedná o neomarxismus. Neomarxismus se rád skrývá za obecně platné a mnohavrstevné pojmy, které spíše zamlžují, než objasňují původce směřování současné společnosti.

Když většina lidí slyší slovo marxismus nebo neomarxismus, tak se jim vybaví fanatický revolucionář, bestiální rabiját mučící vězně v gulagu anebo drogami zmámený studentský výlupek všech nečtností metající dlažební kostky. Stěží si někdo představí pohodlného maloměšťáka, který osedlal své křesílko před televizorem a cvalem pádí, třímaje pevně opratě dálkového ovladače, vpřed k světlejším zítrkům. Nápodobně bychom si jenom stěží za marxismem vybavovali lovkyni plastických operací myjící svého milovaného pejska v novém, protentokrát již zajisté dokonalém psím šampónku. Ve skutečnosti jsou právě tito „lidičkové“ reprezentanty současného zvítězivšího a zdomácnělého marxismu, byť by to slovo ani neuměli řádně vyslovit. Ideje marxismu se jim dostaly pod kůži, a oni žijí s nimi a podle nich.

Prostor, ve kterém se neomarxismus usadil, je naše západní civilizace a naše životy jsou jím ovlivňovány, ať už chceme, nebo ne. V případě, že se mu nebráníme, tak přijímáme jeho aplikaci v běžném životě. Když mu odporujeme, tak jsme nuceni se jím obírat a otravovat si život čtením neomarxistických paskvilů a studováním nepřítele, který je nudný a suchopárný.

Abychom mohli pochopit současnou fázi neomarxismu, kdy se stal z elitářského intelektuálního projektu majetkem mas, musíme načrtnout v krátkosti jeho vývoj.

Zmíněný neomarxismus není ve skutečnosti až takové novum, za které by se rád vydával. Je to jenom jeden z proudů marxismu devatenáctého století, který se dostal po vítězství marxismu v Rusku na vedlejší kolej a musel pak být vzkříšen osvíceným Západem poté, co se jeho pohřeb v Sovětském svazu stal definitivním.

Pro tenhle typ marxismu se nejlépe hodí německý meziválečný pojem Kulturbolschewismus, který primitivní, ale výstižnou formou vyjádřil podstatný rys neomarxismu. Je jím důraz kladený na kulturu a humanitní vědy obecně. Zatímco původní marxismus byl pojat jako ekonomicko-sociální doktrína, neomarxismus představuje v podstatě radikální odklon od této základny směrem ke kultuře. Ekonomicko-sociální model marxismu doplněný o militaristicko-byrokratickou tradici přenesenou do Ruska pruskými úředníky a vojáky se realizoval ve východní Evropě a kulturně-sociální model se realizoval na Západě, přičemž nyní probíhá jeho etablování i v Evropě východní, kde nahradil marxismus původní. Kdy a jak došlo k rozdělení těchto dvou proudů?

Do roku 1917, kdy zvítězila bolševická revoluce v Rusku, působil marxismus dojmem wagnerovského Gesamtkunstwerk, ve kterém se střetává celistvá interpretace světa se širokospektrální účastí různých sociálních vrstev. Potkávali se zde spolu neposlušní synkové šlechticů a továrníků s dělnickými samouky a radikálními živnostníky, profesori z univerzit a salónní žvástalové s uměleckou bohémou a obrýlenými sufražetkami z lidových knihoven. A samozřejmě nechybělo neodmyslitelné lepidlo tohoto galimatyáše, revoluční Židé ze všech koutů světa. Marxismus byl jejich krásnou iluzí a opojným snem, nepostrádajícím prvky sekulárního náboženství, jehož realizace byla v nedohlednu, což vždy uklidňuje vyznavače radikálních sektářských doktrín, protože chtějí ještě chvíli zahrávat v buržoazním rozkladu, který je zplodil a kterému tak důkladně rozumějí. Když nastala realizace onoho snu, tak mnozí vyznavači marxismu zalapali po dechu. Ne že by jim překáželo vraždění „buržujů“ a křesťanů, vždyť i sám György Lukács, jeden z proroků neomarxismu, se s radostí účastnil poprav a osobně k nim dával rozkazy v době revoluce Bély Kuna v Maďarsku a na Slovensku. Vedení nové revoluční elity však postrádalo onen „kulturní“ rozměr, který byl u ní očekáván. Curzio Malaparte se ve své knize s názvem Dobrák Lenin posmívá jeho maloměšťáctví v kultuře a mezilidských vztazích. Lenin jakožto milovník realismu v umění, procházející se se svou starou „tchyní“ v invalidním křesle, nezapadá do představy rebela bez bázně, hany a předsudků; i když zajisté asi nikdo z nás nepochybuje o jeho schopnosti popravovat tisíce a tisíce. To ale umějí i jiní usedlí úředníci a maloměšťáci; to, co chybělo, byl právě onen kulturně-destruktivní rozlet.

Co víc, po Leninově smrti se tento maloměšťácký přístup ke kultuře a společnosti upevňuje,

prosazuje se budovatelský asketismus činící z kultury pouhý vedlejší doplněk při budování hierarchicko-militaristického totalitního státu. Znamý trockista Max Shachtman již ve své brožurce Zrod trockismu z dvacátých let hovoří o „pravicových živlech“ roku 1917 – Stalinovi, Kameněvovi, Zinověvovi a spol., což svědčí o velice brzkém zklamání, které následovalo hned po revoluci. Prorok neomarxismu Antonio Gramsci po návštěvě v Rusku znechuceně napsal: „Na východě je stát vším, občanská společnost je tam primitivní.“ Z toho správně (z pohledu neomarxismu) vyvodil, že v Rusku se změnila pouze fasáda státu, ale společnost zůstala stejně primitivní (dle jeho kritérií) jako předtím.

Mnozí marxisté si postupně s údivem uvědomovali, že kulturní vymoženosti, ve které doufali, jako např. polygamie, homosexualita, společné děti a ženy, umělecká avantgarda, nudismus apod. jsou v novém státě sovětů nemilosrdně potírány. Soudruzi, kde se stala chyba, ptali se zděšeně. Za viníka byla prohlášena masa ruských troglodytů, která nepochopila marxismus dobře. Zsvěcená práce Nikolaje Berďajeva Prameny a smysl ruského komunismu tuto tezi v podstatě potvrzuje. Jeho popis revoluční tradice v Rusku od slavjanofilů, přes narodniky, petrašovce až po bolševiky vykazuje souvislý nezáměr o kulturní nuance. Vidíme spíš tvrdost, krutost, disciplínu, nihilismus a fascinaci mechanickou organizovaností prusko-německé provenience, která se, jakožto nedostatkové zboží ve slovanských končinách, těší až doposavad u všech Slovanů uctivému obdivu, zůstávajíc jim nepochopitelnou a záhadnou.

Pomněme jenom na skvěle popsaného Šigaleva v Dostojevského Běsech nastiňujícího vizi totalitně-technokratické mašinérie, ve které není místa dokonce pro jakoukoliv kulturu, ani revoluční. Rusové očekávali od marxismu jakožto od německého, resp. německo-židovského vynálezu, že jim zavede klapot strojů, mručení motorů, elektřinu, pracovní nasazení, zkrátka vysoce organizovaný pořádek, tedy přesně to, čeho měli západní marxisté plné zuby. Jediný, kdo mohl ještě zachránit západní pojmání marxismu v Rusku po Leninově smrti, byl Lev Davidovič Trockij-Bronštejn se svou permanentní revolucí, která dávala možnost erodovat rychle tuhnoucí monolit nového státu. Ve chvíli, kdy byl vyexpedován za hranice, zavřela se nad kultur-bolševismem v Rusku voda. Rusko se přibližovalo stále víc novopohansko-technokratické verzi byzantské říše, kde manželkám stranických funkcionářů působilo největší radost dát si ikonu do kouta světnice a shánět západní mixér do kuchyně.

To bylo samozřejmě to poslední, co si mohli západní marxisté přát. Proto museli vzít věc do svých rukou. Ba co víc, k jejich žalu se i západní dělnická třída ukázala být determinována maloměšťáckými předsudky a ztratila časem u neomarxistické elity punc avantgardy. Neomarxisté ji zavrhlí coby revoluční element a za strůjce revoluce označili malé kulturní elity, schopné provést tu pravou revoluci, která se týká změny lidského myšlení a kulturních tradic.

To, co neomarxisté pozorovali u Lenina, stalo se jim obecným předpokladem pro reinterpretaci marxismu a jeho strategie. V ignorování strategie skutečně revoluční kultury v revolučním hnutí poznali hlavní ohrožení revoluce. Neomarxisté jakožto legitimní dědicové romanticko-estetické vzpoury z počátku devatenáctého století pochopili, že svět, který je zajímá a baví, tj. svět kultury, umění a humanitních věd, je jedinou bází a prostorem, kde revoluce skutečně funguje. V jiných odvětvích života vede revoluce k reinkarnaci hierarchického systému.

Ještě než se pustíme do rozboru neomarxismu, tak se musíme pozastavit u jednoho problému, který vzniká, když mluvíme o neomarxismu a především neomarxistech jako o homogenním hnutí s jednotnou strategií. Často bývá prezentován jako konspirativní teorie konstruovaná na vysoce strategickém základě (tedy jako čistě lidský produkt) a jako hlavní příčina úpadku, přičemž se spíš jedná jenom o jednu z jeho fází nebo jeden z výhonků, který se ujal a rozplemenil. Nejzřetelněji jsme mohli pozorovat podobný přeceňující pohled u Patricka Buchanana v jeho knize Smrt západu. V ní jsou popsáni představitelé frankfurtské školy jako hlavní strůjci zkázy. I když pomineme, že se zde průběh úpadku západní kultury vytrhává z kontextu, kam patří i revoluce protestantsko-zednářských

Spojených států velebených Buchananem, tak vidíme, že se přeceňuje význam několika lidí, kteří jsou jenom nástrojem sil dalece přesahujících hrstku levicových intelektuálů. Síly temna nejsou závislé na neomarxismu, nýbrž naopak. Jestli jej již nebudou potřebovat, pak si zajisté najdou jiné páky k obracení světa vzhůru nohama. A zcela zajisté by nezmezili se zánikem neomarxismu. Ostatně, vlastnosti a sklony, které přivedly přední neomarxisty do řad plíživé revoluce, jsou tak obecné, že jsou kompatibilní i s jinou ideologií, kdyby jí bylo třeba.

Shrňme v několika bodech tyto sklony:

1. Vykořeněnost - pocit nesounáležitosti se společností a pocit vzdoru vůči ní. Zde je třeba připomenout, že většina aktérů neomarxismu má židovské kořeny, a tudíž značně rozvinutý distanční afekt vůči společnosti.
2. Přemrštěná citová vazba k umění - což je následek sofistického humanitního vzdělání postrádajícího Víru, které již svou podstatou přináší vnitřní rozpory a je nepoužitelné jakožto vodítko při budování společnosti založené na nějaké autoritě; tedy všech společností, protože každá vyžaduje určitá omezení v umění a kultuře. Neomarxisté naopak považují uměleckého romantického buřiče za společenský ideál.
3. Romantismus - tj. pocit výlučnosti, velikášství a sekulárního mesianismu.
4. Utopismus - tj. pocit, že principy světa se dají změnit. Erich Fromm v knize Člověk sám sebou píše: „Autoritativní myslitelé si ulehčili situaci tím, že předpokládali existenci lidské přirozenosti, kterou považovali za strnulou a neměnitelnou.“

Tyto sklony, kombinované s vnějším transcendentním tlakem podobně dekadentního charakteru je ženou do rolí, které hrají. Z hlediska konspirativního titanismu je jejich role mnohem ubožejší, než se jim přisuzuje. Jejich osobní záliby a emoce je podobně jako většinu lidí vedou k tomu, aby jednali, jak jednají. Navíc jsou zde ideje, onen meziprostor uprostřed světa a zászvětí sdílený všemi lidmi, a nejenom lidmi. Namnoze ten, kdo se domnívá, že je ovládá, bývá jimi postrkován a zotročován. Člověk není vládcem idejí. V podstatě se role neomarxistů v poměru k temným silám neliší od rolí běžných lidí. Jsou využíváni a pak následně odmrštěni tam, kde je pláč a nářek.

Tolik o povaze neomarxistů, jejichž literární mandarinismus a ješitnost, což jsou vlastnosti znemožňující jakoukoliv seriózní konspiraci, jsou koneckonců dobře zdokumentovány. Stačí vzpomenout na to, kterak se v šedesátých letech při studentských revoltách rozplývali nad náhlou popularitou, jak lichotili studentské lůze a hýčkali její pudy, přičemž nezapomněli jeden druhého kritizovat, hádat se o to, kdo je více pokrokový, nebo si dokonce stěžovat na neobjektivní rozdělování dotací Horkheimerem v Institutu pro sociální výzkum.

Neomarxisté tedy nejsou zajímaví jako nějaké obzvlášť originální figury v dějinách myšlení. Co je zajímavé a čeho je třeba se obávat, to jsou podzemní ideje, které si je osedlaly. Tyto ideje a síly zde byly již před Kristem a ke své existenci neomarxisty nepotřebují, jsouce živeny z jiných zdrojů. Neomarxisty využívají jako beranidla k zavedení chaosu v řadách svých nepřátel, tedy nás. Protože permanentní chaos je to, o co neomarxistům jde. Avšak silám temna nejde o chaos, nýbrž o zavedení hierarchie zla. Neomarxisté tedy plní úkoly tzv. užitečných idiotů.

To, v čem spočívá jediná skutečná originalita neomarxistů, je jejich důslednost, se kterou ad absurdum domysleli linii romanticko-liberální glorifikace svobody individua ve vztahu k realitě. Po neúspěšném etablování západního marxismu v SSSR, který byl experimentem par excellence, protože měl zrušit v konečném důsledku stát a všechny autoritativní společenské vztahy, což se ukázalo jako utopie, bylo neomarxistům jasné, že struktura světa je jednou provždy pevně dána a každá pobořená pyramida pořádku se zase přestaví do nové pyramidy, a ta se jim jakožto silám

spontaneity a chaosu stává nebezpečnou. Dospěli v podstatě ke stejným závěrům jako konzervativci (proto některým neomarxistům nedělá problém se za ně dnes vydávat), avšak vyvodili z toho docela jiné závěry. Pokud se tedy tato struktura zničit nedá, tak je nutno ji neustále rozkládat, aby vznikl jakýsi druh dialektického zápasu, jehož výsledkem bude co nejvíce dosažitelná svoboda individua a v jeho rámci je jediné uskutečnitelná pravá svoboda, nezávislá na jakémkoliv řádu. Je to nikdy nekončící proces permanentní revoluce, která musí být neustále prométheovsky bojována proti zlu hierarchie a autority. I když to připomíná anarchismus, není to zdaleka totéž, protože klasický anarchismus mírně rustikálního zabarvení předpokládal, jak psal Bakunin v práci Státnost a anarchie, organizování ze zdola nahoru a Kropotkinův anarcho-komunismus pracoval s pojmy občiny a pospolitosti, což jsou ideje evokující neomarxistům patriarchální přežitky předpokládající alespoň nějakou autoritu. Neomarxisté však ve strachu před jakoukoliv autoritou, jak ukážeme níže, označují dokonce i rozum a tvorbu přesně vymezených pojmů, tedy jazyk a řeč jako takové, za fašistické.

A teď krátce k dějinám neomarxismu. Za nepřímého zakladatele neomarxismu bývá považován Antonio Gramsci, italský komunista, jeden z prvních zklamaných vývojem v SSSR. Ve snaze o řešení tohoto marxistického dilematu ohledně revoluční praxe v sovětech, přichází Gramsci s teorií hegemonie. Tak označuje schopnost dominantních společenských tříd uplatňovat ve společnosti kulturní a sociální vůdcovství, což znamená přesvědčit slabší třídy, aby respektovaly jejich morálku, politické a kulturní hodnoty. Neděje se to ovšem pomocí násilí, nýbrž ekonomickou, politickou a hlavně kulturní manipulací. Síla hegemonie je postavena na třech pilířích: ideovém, kterým je tradice, institucionálním, kterými jsou Církev, média, školy apod., a opozičním, kterým jsou neškodná reformní hnutí dělající štafáž celému systému. Skutečnou opozicí je kontra-hegemonie. Úkolem revoluce je okupace těchto pilířů, ale zároveň, aby nedošlo k nové hegemonizaci, vytvoření nové kontra-hegemonie, mocenského uskupení, které zabráňuje vzniku ustálené hierarchie a nepřetržitě vyzývá k ideovému boji. Vidíme zde jasně nastíněnou ideovou osu celé nové levice: kulturní infiltrace a permanentní boj s autoritou. Gramsci se poučil z toho, co viděl v SSSR. Lidem, kteří mají v hlavě ikony, je zbytečné dávat továrny, bořit kostely a brát polnosti. Je potřeba jim vymazat ikony z hlavy, a až pak se změní společnost. Jako strategii navrhoval Gramsci tzv. pochod institucemi, neboli pomalou infiltraci kultury novými idejemi. Gramsci pochopil, že kulturní teror, jak byl prosazován kupříkladu jiným pozdějším neomarxistickým guru Györgym Lukácsem v čase maďarské revoluce, která důsledně vydrancovala i Slovensko v roce 1919, budí odpor zaostalých lidí a zvrhává se v posilňování reakce. Lukács již tehdy jako komisař pro kulturu a osvětu zaváděl povinnou sexuální výchovu, v jejímž rámci nabádal děti ke svobodnému pohlavnímu styku, brojil proti monogamii, náboženství a rodině. Umíme si představit, jaký to byl pro lidi šok. Lidé zuřili a byli nadlouho uzdraveni z iluzí o komunismu, který jim pak musel být naexportován po II. světové válce ze zahraničí, jelikož nálada na Slovensku a v Maďarsku mu jaksi nebyla nakloněna. Volba metody nebyla tedy z neomarxistického hlediska správná.

K dalšímu zdroji neomarxismu může být počítán i Lev Trockij-Bronštejn, který svou teorií permanentní revoluce potvrzoval nutnost boje proti způsobu, jakým svět i po vítězné revoluci regeneruje svou hierarchii do nové hierarchie, s novou tradicí, novými dogmaty a novým konzervatismem.

Hlavní zásluhy na neomarxismu si nicméně vydobyla nepochybně tzv. frankfurtská škola seskupená kolem Institutu pro sociální výzkum. Ten vznikl v roce 1923 jako první marxisticky orientovaný ústav v Německu, a to za hojné finanční podpory milionáře Felixe Weila, syna velkoobchodníka s obilím. Jelikož se jednalo o období poválečné německé bídy, kdy se tzv. „keťasilo“, můžeme mluvit spíše o keťasovi, jenž si šmelinou s nedostatkovým zbožím vydělal horibilní sumy. Okamžitě se ale vnucuje otázka, jaký může mít keťas a milionář zájem na založení ústavu marxismu? V čele ústavu stál z počátku austromarxista Carl Grünberg. Původní název měl být Ústav marxismu, ale byl zamítnut jako příliš provokativní (sic!).

Všichni význační představitelé neomarxismu měli co do činění s touto tzv. kritickou školou. Herbert Marcuse, Theodor Adorno, Jürgen Habermas, Erich Fromm, Walter Benjamin, Max Horkheimer a spousta dalších. Po roce 1933 společně utekli do Spojených států, důsledně se vyhýbajíce Sovětskému svazu. V souvislosti s jejich útekem je nutno zmínit jednu skutečnost, ze které není nutno vyvozovat radikální závěry, ačkoliv přeci jen představuje zajímavý jev. Je fakt, že téměř všichni příslušníci frankfurtské školy byli Židé, včetně milionáře, který je dotoval. V následujících letech se ze stejných zdrojů rekrutovali i jejich asistenti a spolupracovníci. Někdy je zábavné číst kupříkladu poděkování na předsádce knihy Herberta Marcuse Jednorozměrný člověk. Jména Robert Cohen, Arno Mayer, Hans Meyerhoff, David Ober, Louis Rabinowitz působí svou homogenitou v anglosaském prostředí jako pěst na oko. V kontextu toho není překvapující, že úvodní citát v nejslavnější knize Ericha Fromma Útěk před svobodou pochází z Talmudu a zní: „Jestli nejsem sám pro sebe, kdo bude pro mne?“

Jednotliví představitelé si práci na novém člověku pěkně podělili: politiku měl za úkol Horkheimer, Marcuse a Neumann, umění Adorno a Benjamin, kulturu všeobecně Marcuse, psychologii Fromm atd. Nejvýznamnějším projektem ústavu byl výzkum autority a rodiny. Odhaloval strukturu dominance v rodině a dokonce i v samotné osobě člověka. Fašistická hydra byla odhalena v samotném mozku každého jednotlivce a učinila z jeho vědomí bojiště mezi hodnými anti-autoritativními silami a zlými přirozenými sklony k autoritářství a k poslušnosti vůči autoritám. Nejslavnější publikace frankfurtské školy, sborník prací celého kolektivu, nese název Autoritativní osobnost. V ní se poprvé komplexně označují jakékoliv projevy tradicionalismu a konzervatismu za psychologickou a fašistickou deformaci. Theodor Adorno objevil i zdroj tohoto mentálního fašismu – je jím patriarchální rodina.

V roce 1937 Horkheimer publikuje stať Tradiční a kritická teorie, ze které byl pak odvozen oficiální název této filosofické školy „kritické teorie“. Základní „teoretická intence“, ze které kritická teorie frankfurtské školy vychází, je tvrzení, že „řídícím principem k sociální realitě je kritika, jakožto sebeuvědomění kritického rozumu, který je tak schopný postihnout základní a nejhlubší rozpory v současné společnosti. Takovéto postihování pak koresponduje s ‚imanentní praktickou intencí‘, která je vedena ideou emancipace člověka ode všech forem panství, podřízenosti a útlatku.“

Po dobu exilu ve Spojených státech se dostává frankfurtské škole hojných dotací ze strany vládních kruhů, jakož i ze zdrojů podobných těm, ze kterých pocházel i její první sponzor. Učedníci neomarxismu právě za pobytu v USA, tj. během světové války, objevili kouzelné slovíčko: „fašistický“, mající přímo magický vliv na pokojné maloměšťáky, kteří nechtějí být tímto slovem za žádných okolností označováni a udělají cokoli, aby se onomu hroznému stigmatu vyhnuli. Neomarxisté si to dobře zapamatovali a dodnes tímto slovem terorizují své odpůrce.

Po válce se někteří vrátili do Evropy, jiní zůstali v Americe, všichni pak působili jako pracovníci univerzit, odkud se dala na pochod v šedesátých letech nová kulturní revoluce.

Začátkem šedesátých let se stává situace pro neomarxismus mimořádně příznivou. Mládež na univerzitách, přesycená vymoženostmi konzumní civilizace, se začíná ohlížet po idejích, kterými by se mstila svým rodičům za to, že vedou pohodlný život. V řeči normálních lidí se tomu říká nevděk, v jazyku levice to byla revoluce. Jelikož se jim vše, co bezpracně nabyli, přejedlo, přičemž nebylo vhodné zdůvodňovat averzi obyčejnou přesyceností a leností, shodli se studenti na tom, že věci, které si protíví, jsou jim protivné, poněvadž jsou zlé svou podstatou.

Neomarxismus jim poskytl správné ideje, které potvrzovaly, že celá západní společnost je zlá a je nutné ji zničit. Následovalo několik směšných revolt, kterých se nikdo kromě starostlivých rodičů nebál. Kytary kňouraly, LSD vzbuzovalo lechtivé snění, dívky se vlnily. Všechno vypadalo pro studentky velice nadějně. Někteří dokonce uvěřili tomu, že nikdy nezestárnou. Ovšem zákony společnosti a přírody jsou nezvratné. Děti dostudovaly, dokouřily marihuanu (některé ale jen proto,

aby přešly na tvrdší drogy), vystřídalily dva tři partnery a začlenily se do byznysu. V hlavě i v srdci si však dál mnozí nesli neomarxistické ideje. A tehdy započal proces, který byl zmiňován na začátku tohoto textu.

Společnost je organická a chová se jako živý organismus. Její části jsou vzájemně provázány jemnou sítí sociálního nervového systému, oživuje je duchovní, kulturní a ideová krev, která, podlehnou-li nákaze, brzo infikuje celý organismus. Ideje neomarxismu pronikly do obývacích pokojů, předměstských vilek, úřadů, zábavních parků i kostelů. Jejich úspěch tkví v jejich kořenech, které vyrůstají z hlubin času, jsou staré celá tisíciletí a dřímají v každém z nás pod podobou dědičného hříchu. Neomarxismus jim přitakal jako takovým, aniž by měl v úmyslu využít je jako předcházející revoluce alespoň k něčemu konstruktivnímu. To, co vane z neomarxismu, je duch vzpoury pro vzpouru pramenící v pýše a pocitu lidské soběstačnosti, která osvobozuje sebe sama. Neomarxismus není v podstatě nic jiného než nejsublimovanější forma satanistické intence. Ba co víc, postrádá i konstruktivní záměr zla. Je to jen čirá rozkoš ze vzpoury, pocit bez cíle, šílenství, podobně jako posedlost sexem oprostěná o jakoukoliv účelnost, neschopna ukojení a děsící se reality post coitum.

Neomarxismus v každodennosti

Základním prvkem, který se proplétá celým myšlením frankfurtské školy, je přímo patologická fobie z jakékoliv autority. Jako klasické vodítko nám poslouží notoricky známá práce Ericha Fromma Strach ze svobody, v originále *Escape from Freedom* („Útěk před svobodou“). V této knize je jakékoliv smíření se s nutností autority ve světě označeno dokonce jako psychická porucha. Fromm píše o „masochistické perverzi, která žene individuum do područí autority“. Zde bychom mohli citovat celé kapitoly, které dnes znějí jako běžný mainstream, a přitom před cca padesáti léty většině normálních lidí připadaly jako blouznění pomatence.

Kupříkladu patriarchálního otce vidí Fromm jako typického patologického sadistu: „Sadistická osoba celkem manifestačně miluje ty, nad kterými má pocit síly. [...] On je skutečně miluje, protože je nad nimi pánem. [...] Tento poměr nacházíme často zvláště ve vztahu rodičů a dětí. Zde je onen postoj převahy a vlastnění ukryt za zdánlivě přirozeným zájmem o pečlivou ochranu dítěte.“ Tím rezignujeme na jakékoliv racionálně postižitelné projevy otcovské lásky. Každá taková snaha bude dopředu definována jako sadismus. Ale Fromm jde ještě dál: „Ve skutečnosti je sadomasochistický charakter typický pro velikou část střední třídy...“, neboli značná část obyvatelstva, jestli ne rovnou většina, jsou patologická individua. Svět je dle neomarxistů ovládán autoritativní etikou, která upírá člověku poznání toho, co je dobré a co zlé. Tvůrce norem je vždy autoritou, která přesahuje individuum.

Přestože boj proti autoritám v Evropě započal již před třemi sty lety, Fromm smutně konstatuje: „Současná krize lidstva vedla k tomu, že se člověk vzdává nadějí a idejí osvícenství, pod patronací kterého počal náš filosofický a ekonomický pokrok. Samotná myšlenka pokroku je označována za dětinskou iluzi, místo toho se káže ‚realismus‘, což je jenom nedostatek [...] víry v člověka.“ No to je opravdu hrozné pomýšlení!

Vidíme, že se zde mluví doslova o VÍŘE v člověka s přímo náboženským patosem. Tohle vyznání naznačuje, proti komu je především veden útok. Proti autoritě nejvyšší, proti Bohu. Fromm ho označuje za prvního autokrata, jenž vyhnal Adama a Evu z ráje. Vůle Boží je pak v neomarxistickém pojetí brzdou v rozvoji osobnosti: „Schleiermacherova definice náboženské zkušenosti jakožto zkušenosti naprosté závislosti je definicí masochistické zkušenosti všeobecně.“ Neboli, víra v Boha a závislost člověka na něm je vlastně duševní poruchou, kterou je nutno léčit.

Minulost je pro neomarxisty samozřejmě také zlá, protože je symbolem autority. „Autoritářský charakter uctívá minulost. Co bylo, bude věčně. [...] Rysem každého autoritativního myšlení je

přesvědčení, že život je určován silami mimo člověka samého. Jediné možné štěstí tkví v podřízení se těmto silám. Bezmocnost člověka je námětem masochistické filosofie.“

Není nutno se dlouze rozhlížet, abychom postřehli, že těmto myšlenkám se dostalo v současnosti plného uplatnění. Projevit autoritativní sklony je považováno za totální faux pas.

Typickým příkladem je škola. Učitel užívající tvrdá slova, kriticky hodnotící chování, vzhled a výkony žactva je persona non grata. A to nemluvíme o tělesném trestu, jenž má dnes příchuť genocidy. Ideálem je kamarádký učitel, který žáky nevede, pouze s nimi kreativně diskutuje, nebo se dokonce, jak to samotní propagandou zblbnutí pedagogové rádi uvádějí, sám od žáků leccemu přiučí. Výsledky pěstování tohoto ušlechtilého rousseauvského divocha jsou již patrné: drogy, perverze, pubertální promiskuita, zločinnost, šikana a v poslední řadě i fyzické útoky na učitele.

Obdobná situace je na poli rodinném. Fromm ve své knize s příznačným názvem Člověk sám sebou píše: „Rodičovská autorita a to, jak si s ní dovedou děti poradit, se ukazuje jako klíčový moment neurózy.“ Tedy rodičovská autorita je přímo zdrojem duševních poruch. Abychom zabránili poškozování zdraví, tak je nutno proti autoritě rodičů bojovat. „Přirozenou reakcí dítěte na tlak rodičovské autority je vzpoura, která je základem Freudova oidipovského komplexu. [...] Vzhledem k tomu, že společnost a rodičovská autorita se snaží zlomit vůli dítěte, jeho bezprostřednost a nezávislost, dítě [...] bojuje proti autoritě představované rodiči; bojuje za svoji svobodu nejenom před tlakem, ale za svobodu být sám sebou...“ Autorita rodičů musí být odstraněna, jinak dítě vlastně nebude existovat, jelikož nebude samo sebou, tj. zvláštní entitou. Vzpoura je zde tedy něco jako konečné sebezrození individua.

Autorita je v dnešních rodinách pod vlivem těchto idejí vytěšňována na pokraj pervertovaným pojmem lásky ukotvené toliko v sentimentálním hýčkání dítěte a pěstování jeho ega, a to mimo zasazení do jakéhokoliv rámce povinností. I v křesťanských rodinách se mnozí štítí užívání tělesných trestů pod heslem: ruka, která hladí, neuhodí. Nárůst egoismu u jejich dětí je pak přivádí k údivu, proč ta všepřemáhající láska, kterou dětem dávají, nepůsobí a neudělá z jejich dětí malé andílky. Projev autority u otce se setkává v jeho okolí s nepochopením a hnusem. Otec vyžadující plnění příkazů a trestající jejich neplnění je vnímán jako tyran, matka pak jako nervózní harpyje. Postupně se proti nim postaví i členové rodiny, často prarodiče, kteří mají tendenci „bránit“ děti před rodiči a otevřeně zlehčovat jejich autoritu. Jev v minulosti nevídaný, protože staří lidé si naopak povětšinou na špatné chování vnoučat stěžovali. Dvacet let sledování pokrokové televize holt udělá své.

Děti jsou společností vedeny k permanentnímu boji proti autoritě rodičů, což se děje pod pláštíkem práv dítěte. Těmi jsou očkovány již během předškolní docházky, kde se formou barevných plakátů seznamují s tím, že mají právo odmítnout práci v domácnosti, mají právo na soukromí, že rodič nemůže zakazovat kontakt se zlým kamarádem a samozřejmě jej nemůže trestat.

V konečném důsledku i samotní rodičové, vedeni vlastní leností, uznají, že ta autorita je vlastně hloupost, vždyť oni přeci také nemají rádi svého šéfa v práci, a tak se svým dětem nediví, že se autoritě vzpírají. Rodič se, podobně jako pan učitel, rozhodne stát kamarádem svých dětí a navrhne jim dokonce oslovování křestním jménem. Tímto obrazem rodiče, zejména otce, jsme pořád krmeni zábavním a reklamním průmyslem. Ve filmech vypadá ideální tatínek asi takto: je to naivní dobrák, popletený nešika, který ničemu nerozumí, ale má své děti rád, což znamená, že se svojí dcery vždycky před odchodem na diskotéku zeptá, zdali má pro každý případ náhradní prezervativ. Nikdy nezvyšuje hlas, všemu se diví a děti ho musí zasvěcovat do tajů života, jemuž nerozumí. Z čehož plyne, že on sám musel prožít své dětství ve stavu naprosté demence, a nemohl si tedy plnit svou dětskou funkci, čili poučovat tatínka.

Ve věcech veřejných je jakákoliv autorita známkou fašizace. Podřízenost a úcta k autoritám jsou

derivacemi masochistických tendencí. Tyto tendence nezanikly ani v tzv. demokraciích. Staly se jenom rafinovanějšími. Jelikož je fašismus v hlavách a nikoliv na ulici, stal se tím hůře postihnutelným. Jedno je ale jisté: fašismus je všude. Herbert Marcuse se ve svém Jednorozměrném člověku ptá: „Existuje vůbec v dnešním okruhu rozvinuté průmyslové civilizace společnost, která by nebyla autoritativnímu režimu podřízena?“ Odpověď zní: nikoliv. Pak je ovšem evidentní, že boj nikdy nekončí. Fromm dodává: „Vítězství nade všemi druhy autoritativního systému bude možné, jen pokud demokracie neustoupí, ale zahájí ofenzívu. [...] Bude triumfovat nad silami nihilismu jen tehdy, když bude moci naplnit lidi co nejsilnější vírou, které je lidská duše schopna: vírou v život, v pravdu a svobodu a v aktivní a spontánní uskutečnění individuálního JÁ.“

Tuto ofenzívu demokracie zažíváme denně v pozvolna se rozkládajících státech a společnostech, kde uskutečňování individuálního JÁ různých zvrátců, zločinců, bezcharakterních podnikatelů, politiků a uměleckých hochštaplerů se stalo nikdy nekončící kulturní revolucí. Jakékoliv autoritativní gesto vůči nim je považováno za svatokrádež. Dokonce i státy, jakožto národní celky, se brání tomu, aby byly vnímány jako nějaká autorita ve vztahu k jiným státům. Neomarxisté vinili státy, že se staly nositeli maloburžoazního egoismu a sadismu, který z roviny individuální a rodinné přenesly do roviny národní a uplatňovaly jej vůči jiným státům. Státy, aby nebyly právě takto vnímány, jsou ochotny falšovat svou politiku až k hranicím stravitelnosti. Pod pokličkou ostentativně popírané autoritativnosti narůstá tyranie těch, kdo nenávidí autoritu, založená na té nejhorší autoritě, na síle lži. Jelikož jsou naši vládcové z veliké části odchováni na univerzitách šedesátých let, tak nutně pociťují rozpaky nad tím, že se stali reprezentanty oněch autoritativních režimů, proti kterým bojovali. I ta malá míra prezentované autority, která jim ještě zůstala, jim vadí. Proto si modelují fikci o pokračování své revolučnosti, i když házejí pumy a zakládají impéria. Na útěku před autoritou, který je zároveň útekem před odpovědností, se snaží politici každý akt rozložit do ztracena. Nakonec se ukáže, že za jakýkoliv čin v politice není vlastně odpovědný nikdo konkrétní, protože nikdo si nenárokují autoritu a tedy ani právo rozhodovat. Pokud by někdo měl skutečně říct, kdo ovládá současné státy ve smyslu odpovědnosti, tak bychom museli dojít k poznání: všichni a nikdo. Po vertikále můžeme běhat nahoru a dolů, aniž bychom zjistili, kde začíná a kde končí autorita kohokoliv. Tenhle žádoucí stav se oficiálně nazývá liberální demokracie. Nejlépe je to patrné na různých vyšetřovacích komisích, které se topí v bezedných bažinách a hledají nepostihnutelné nitky odpovědnosti. Samotní politici se pomalu, ale jistě vnitřně přesvědčili, že hledání odpovědnosti za vlastní skutky je nelehké, protože je v pravdě nelehké hledat něco, o existenci čehož nejsou přesvědčeni. Snad pod vlivem Fromma uvěřili, že „svědomí je jenom vnitřním donucovacím aparátem závislým na kulturním a civilizačním tlaku“. Svědomí je vůbec kulturní přežitkem jako takové, jelikož má svůj původ v autoritativní povaze. Jestli se jej člověk drží, pak „se stává nejen poslušným otrokem, ale též přísným dozorcem, který sám se sebou jedná jako s vlastním otrokem“. Co se svědomí týče, tak nejhorší je samozřejmě autoritářské svědomí. O něm Fromm píše: „Autoritářské svědomí je hlas zvnitřněné vnější autority rodičů, státu nebo kohokoliv jiného, kdo je v určité kultuře autoritou.“

Současné odmítání autority jde napříč celou společností a pokračuje i za hranice fyzického světa. Autorita v definování Universa je společenské, politické a kulturní tabu. Ten, kdo o sobě tvrdí, že zná pravdu s velkým P, pravdu metafyzickou a absolutní, je označován za zaostalého blázna. Jestli se již někdo přiznává k náboženské a filosofické Pravdě, pak vždy s opatrným dovětkem: ale to je jenom můj osobní názor a nikomu jej nevnucuji. Je si vědom toho, že jinak by na sebe vzal stigma patologického individua.

Se zamítnutím autorit úzce souvisí modloslužebnická fetišizace svobody, kterou neomarxismus pěstuje s bezmeznou posedlostí. Zatímco autorita v neomarxismu představuje negativní vymezení, tak svoboda je pozitivním ideálem. Svoboda se dosahuje, jak svorně tvrdí Marcuse, Fromm, Adorno i Habermas, popřením tradiční zděděné autority, která byla vnucena lidskému JÁ, popřením diktátu svědomí, objevením vlastního JÁ a permanentní spontaneitou, kterou se udržuje svoboda při životě. Pak si člověk „uvědomuje sebe jako aktivní a tvořivé individuum a poznává, že existuje jen jeden

smysl života: prožívat jej“.

Bohužel, jak konstatují neomarxisté, na světě jsou stále ještě živlové, kteří osvobození nechápu. Fromm konstatuje: „Lidský mozek žije ve dvacátém století, ale srdce většiny lidí ještě v době kamenné. Většina lidí ještě nesložila zkoušku zralosti. [...] Potřebují mýty a idoly, aby unesli skutečnost, že člověk je ve všem sám sebou, že kromě člověka samotného neexistuje žádná autorita, která by dávala životu smysl.“

Tato spontaneita se stala integrální součástí našeho života. Stěží lze vyjmenovat všechny aplikace těchto doktrín v běžném životě. Začněme rodinou. Hlavním úkolem dětí je osvobodit se od svých rodičů. Masivní propaganda zglajchšaltovaných médií stále popisuje, jaké hrůzy musí zažívat mladý člověk, pokud žije ve společné domácnosti se svými rodiči. Trendem je prchnout co nejdřív a osvobodit se. Boj však počíná již dlouho předtím. Rodiče mají svou představu o budoucnosti dítěte, jsou to ale i jeho představy? Ne. Ubíjejí jeho spontaneitu, vnucují mu školu a výchovu a tím potírají to jediné, co jej může osvobodit – ergo spontaneitu. Erich Fromm doslova vyzývá k spontaneitě po vzoru malého dítěte, tedy spontaneitě bez rozumu, přičemž rozum je označován jako fašistický element. Významnou roli v osvobozování dítěte hraje pohlavní život. Jedna z kultovních neomarxistických knih Sexuální boj mládeže od Wilhelma Reicha svým názvem napovídá dost o tom, abychom nemuseli přemýšlet, co je jejím obsahem. A mládež skutečně bojuje, co jí síly stačí. Fromm se dokonce obává toho, že v potlačování sexuality je vůbec kořen všeho zla, protože: „zredukováním intenzity sexuální touhy [...] se oslabuje osobní odvaha k spontánním reakcím ve všech ostatních oblastech.“ V tom bychom s ním mohli souhlasit, protože po tom, co stoupla u mládeže intenzita sexu, vynořilo se tolik spontaneity i v jiných oblastech, že člověk nestačí žasnout. Jen zůstává záhadou, když vidíme malé dítě tlouci svou babičku, zda je to zatím jenom boj za potlačený sexuální pud, nebo již ona slavná osvobozená spontaneita.

Osvobodit se musí i rodičové. Od sexuálních, náboženských, morálních i sociálních předsudků. V tomto směru se daří dosahovat ve společnosti vskutku revoluční spontaneity. Osvobození od manželství narůstá, rozvodovost je na vzestupu. Náboženství bylo rodiči definitivně hozeno přes palubu, také jako brzda sexuální spontaneity. Multikulturní snášenlivost je pak osvobodila z područí sociálních a rasových předsudků, takže když je ztlučte skupina imigrantů, neprotestují, nýbrž se tolerantně odplíží do svého spontánního bytečku. Zdá se, že jsme nikdy nebyli svobodnější než dnes. To ovšem nestačí. Je nutno osvobodit se i od vlastních dětí, zejména tehdy, kdy ještě nemohou projevit svou spontaneitu, tj. před porodem. Toto potlačení spontaneity nevádí, jelikož se jedná dle neomarxistů o shluk buněk a ne individuální JÁ.

Média nás zahlcují osvobozenými a seberealizovanými jedinci. Sportovec na reklamním poutači křičí: Je to ve mně, jen je to třeba objevit, JUST DO IT. Rocker a pubertální hvězdička řvou BE FREE. Když nastane problém, tak si dáte mentolový bonbón a jste FREE. Koupíte si byt a jste FREE, automobil, jedete na dovolenou a tam všude nejste nic jiného než permanentně FREE.

Osvobozují se i staří lidé: od bolesti, od stáří, od vrásek, od vnoučat. Ve škole slaví spontaneita a osvobození dokonalý triumf. Autoritativní memorování muselo ustoupit spontánnímu vyjádření nálad a pocitů žáka. Jeho hulvátství a vulgárnost jsou oslavovány jako pokrok a společenské blaho. Ve školách se množí případy útoků na pedagogy, znásilnění, a dokonce i bestiální vraždy, ale to vše je ničím proti nádhernému pocitu svobody. Pořád jsme přesvědčováni, že právě toto osvobození přinese vynikající vzdělanostní výsledky. Učební osnovy se neustále scvrkávají a transformují, jen aby nenarušovaly spontaneitu a volnost žactva. A výsledek? Totální úpadek úrovně vzdělanosti.

V politice je pak osvobození vším. Války se vedou již jen pro osvobození, do voleb jde politik nalevo i napravo jen proto, aby bojoval za ještě větší svobodu, ženy se vrhají do parlamentu, aby osvobodily své sestry atd. Běda tomu, kdo nechce být osvobozen, s tím bude bez milosti zatočeno.

Tahle totalita svobody se liší od režimů s jasně definovaným autoritativním charakterem tím, že se před ní nedá schovat a najít prostor, kam uniknout, protože skutky jejich vyznavačů nemají jiný kodex než svobodu, která se chce rozpínat všude. Jestli se rozhodnou prosadit pedofilii nebo kanibalismus, kdo může říct, že to není v intencích spontaneity a osvobození? Někdo sice může namítnout, že nad takovýmto barbarstvím zůstává rozum stát, ale to právě dělá dle neomarxistů chybu, neboť rozum a jazyk jsou nástroji fašizace ega a společnosti, není tedy radno se jich dovolávat.

„Budte rozumní, žádejte nemožné,“ řvali studenti v šedesátých letech. Jejich miláček Herbert Marcuse tvrdil, že revoluční kritická teorie může mít pravdu i tehdy, když se jeví strážlivým myslitelům jako utopická. Jestli někdo četl nekonečné litanie marxistů o iracionalitě fašismu, bude překvapen, kde se najednou vzala ta averze k rozumu. Fromm to objasňuje: „Existuje dobrá iracionalita a zlá iracionalita.“ Zlá je samozřejmě ta autoritativní a dobrá je ta, která vede k osvobození individua. Racionalita naopak se svou tendencí pořádat, řídit, organizovat, plánovat je typickým produktem vnitřního autoritářství a fašizujícího ega. Jejím cílem je donucovat a vnučovat striktní, exaktně vymezené pojmy. Herbert Marcuse píše: „V rovnici rozum = pravda = skutečnost, která spojuje subjektivní a objektivní svět v antagonistickou jednotu, je rozum destruktivní silou, silou negativního.“ Dále praví: „Jako pojmové myšlení a chování je rozum nutně násilím a panstvím. Logos je zákon, pravidlo, řád založený na poznání. Tím, že subsumuje zvláštní případy pod obecné, dosahuje myšlení nad nimi moci.“ Logické myšlení se tak stává zdrojem tyranie. Je nutno tedy postavit se proti rozumu a překročit jej. Marcuse s hrdostí píše: „Skutečnost může být daleko utopičtější než kritická a zásadová teorie, která se zdá být uprostřed jednorozměrné společnosti výrazně utopická.“ Tím nechce říct nic jiného než to, že věci nejsou takové, jaké nám ukazuje náš rozum, nýbrž takové, jaké by měly být dle utopie.

Aplikacemi této teorie jsme postihováni každý den. Utopie liberálně-levicových představ o sociální, náboženské, rasové a rodové rovnosti jsou nám předkládány jako fakta a vše, co jim odporuje, jako mámení vulgárního atavistického rozumu. Jelikož vše, co odporuje svobodě a podporuje autoritu, musí být zlé a lživé, pak jsou jevy, které nezapadají do této utopické mozaiky, nutně označeny za lež, bez ohledu na to, zda nám rozum říká, že jsou pravdivé. Proto je dle současných neomarxistů nutné s něčím takovým skoncovat.

Aby se předešlo podobným zlořádům, je nevyhnutné podchytit hlavního pomocníka rozumu, a tím je jazyk. Souputník neomarxistů Roland Barthes tvrdil, že jazyk je svou podstatou autoritativní, a jejich následovník Jacques Derrida jej s duchaplností a neotřelou originalitou vlastní současnému levicovému liberalismu označil rovnou za fašistický svou podstatou. Jak tomu zabránit? Je nutno jazyku obrousit hrany. Tomu napomáhá korektní pojmosloví a korektní řeč. Všechna odvětví lidského života se stala obětí korektního newspeaku. Cílem nového jazykového experimentu je zamlžit pojmy, setřít jejich přesné kontury a navodit situaci, kdy je realita něčím nevyhraněným, něčím, co poskytuje svobodě nejširší operační prostor. Ve světě, kde vládnou striktně vymezené autoritářské pojmy, kde vražda je vraždou, smilstvo smilstvem a hloupost hloupostí, by jevy jako legální potrat, pornoprůmysl a liberální politika narážely na neustálé problémy. Zmíněná korektnost se lidem dostává rychle pod kůži, protože jim umožňuje vést ideově bezkonfliktní život. Nikdo nikoho neuráží, protože již nic není pohoršující, kromě autority samozřejmě.

Ideologové a jejich ideje splnili svůj úkol. Nepozorovaně vklouzli do našich domovů a pomalu se snaží přetvářet mysl člověka. Tu však v konečném důsledku nelze předělat. Jednou se kotel plný páry rozletí a rozmetá všechny utopie na prach. Bude to pravděpodobně jiná vzpoura, než si představovali neomarxisté, ale pravděpodobně i jiná, než by chtěli křesťané. Bůh nám buď pak milostiv.

Zdroj: tedeum.cz

Autor: Branislav Michalka